

6.000 m
 2 h i 30 min

Excursió llarga però agradable, que transcorre generalment per camins amples i de pendent suau. L'itinerari, que està senyalitzat per fites amb etiquetes de color taronja, ens ofereix la combinació d'ambients rocosos amb espectaculars panoràmiques i ambients boscosos d'aparència selvàtica, així com també alguns dels elements més destacables del patrimoni natural i cultural del parc.

Cal portar calçat adequat, una cantimplora amb aigua, queviures i binocles. L'itinerari és exclusiu per a vianants.

Emergències: 112

Transports públics

- Bus Parc
Oficina de Turisme
Ajuntament de Terrassa
Tel. 937 397 019

- Transports Generals d'Olesa (Terrassa-Mura)
Tel. 937 780 088

- RENFE Informació
Tel. 934 900 202

Equipaments i serveis

Oficina del Parc Natural a la Mata
Horari: feiners de 8 a 15 h
Trencall de la carretera de Terrassa a Navarcles, km 14,8
Apartat de correus 71
08230 Matadepera
Tel. 938 318 350
Fax 937 433 300
p.santllorenç@diba.es

Centre d'informació del Coll d'Estenalles
Informació del parc, exposició permanent, audiovisual i venda de publicacions.
Horari: cada dia de 10 a 15 h
Carretera de Terrassa a Navarcles, km 14,8
08729 Mura
Tel. 938 317 300
Fax 938 318 090
p.santllorenç.estena@diba.es

Centre d'informació de Mura
Informació del parc, venda de publicacions i rutes guiades. Audiovisual i dues exposicions permanents.
Horari: feiners de 10 a 14 h i de 16 a 19 h, dissabtes i festius de 10 a 14 h
Antigues escoles de Mura
08279 Mura
Tel. 938 318 375
p.santllorenç.mura@diba.es

Centre Cultural Casanova de l'Obac
Audiovisual i exposicions permanents i temporals. Venda de publicacions.
Horari: dissabtes i festius de 10.30 a 14.30 h
Visites concertades els dies feiners al tel. 937 855 461
Servei de restauració.
Carretera de Terrassa a Rellinars, km 10
08222 Terrassa
Tel. 937 435 468
p.santllorenç.obac@diba.es

Centre d'informació del monestir de Sant Llorenç del Munt. La Mola
Informació del parc, venda de publicacions, exposició permanent i servei de bar.
Horari: feiners de 10 a 16 h; dissabtes, diumenges i festius de 9 a 17 h
Tel. 937 435 454

Centre d'informació del Pont de Vilomara i Rocafort
Informació del parc i exposició permanent.
Horari: diumenges d'11 a 14 h
Visites concertades els dies feiners. Tel. 629 559 413
Sant Jaume, 30 (Centre Cívic)
08254 El Pont de Vilomara
p.santllorenç.pont@diba.es

Punt d'informació de Talamanca
Informació del parc i itineraris autoguiats
Raval, 4. 08279 Talamanca
Horari: diumenges (març, abril, maig, juny, octubre, novembre i deembre), de 10 a 14 h

Casal de Cultura de Matadepera
Exposició permanent.
Horari: feiners, de 10 a 13 h i de 16 a 18 h
Visites escolars concertades.
Pere Aldavert, s/n
08230 Matadepera
Tel. 937 300 132

Centre de Documentació del Parc Natural
Fons bibliogràfic i documental
Horari: de dilluns a dijous de 9 a 14 h i de 15 a 18 h; divendres de 9 a 14 h; juny, juliol i setembre de 9 a 14 h; agost, tancat
Cisterna, 39, baixos
08221 Terrassa
Tel. 937 808 900 i 937 893 110
Fax 937 808 900
p.santllorenç.cdbau@diba.es

Àrea d'esplai Torrent de l'Escaiola
Carretera de Terrassa a Navarcles (BV-1221), km 7,5
Tel. 937 435 454
Horari: dissabtes i festius de 10 a 18 h (agost, tancat)

Àrea d'esplai Riera de Nespres
Afores de Mura
Tel. 938 310 472
Horari: festius de 10 a 18 h (del 15 de febrer a l'1 de desembre).
Juliol i agost tancat

Àrea d'esplai les Arenes
Carretera de Castellar del Vallès a Monistrol de Calders (B-124), km 12,3
Tel. 938 317 300
Taules, aigua potable i serveis sanitaris
Horari: dissabtes i festius de 10 a 16 h

Escola de natura i espai de formació la Muntada
Vall d'Horta. Sant Llorenç Savall
Horari: dissabtes de 10 a 13 h
Visites concertades
Tel. 933 046 818

Masoveria del Marquet de les Roques
Informació del parc i activitats culturals. Visites concertades
Horari: dissabtes i festius de 10 a 14 h
Vall d'Horta
08212 Sant Llorenç Savall
Tel. 937 141 362

Diputació de Barcelona Àrea d'Espais Naturals
Horari: feiners de 8 a 15 h
Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
Fax 934 022 429
xarxaparc@diba.cat
www.diba.cat/parcs

Producció: Direcció de Comunicació. Textos: Enric Datzira. Dibuixos: Roser Cisa

Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac

EXCURSIONS SENYALITZADES

A la Mola des del coll d'Estenalles

**Xarxa de
Parcs Naturals**
Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiu, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

A la Mola des del coll d'Estenalles

L'excursió s'inicia al Centre d'informació del Coll d'Estenalles (PK 14,8 de la carretera de Terrassa a Navarcles). Cal prendre el camí asfaltat que s'inicia al davant d'aquest equipament. Abans de començar l'itinerari, val la pena dedicar uns minuts a visitar el Centre.

L'origen d'aquest edifici està relacionat amb la construcció de la carretera dins el Pla de vies de comunicacions de la Mancomunitat (1914-1923). Antigament, per allotjar els peons i les eines per a la construcció i el manteniment de les carreteres, es construïa la «caseta dels peons caminers», que en aquest cas es localitzà al coll d'Estenalles. La qualificació de parc natural i la situació central que ocupa aquest edifici van comportar un gir en la seva història, ja que des de l'any 1982 acull el Centre d'informació del parc que, a més de facilitar informació general als visitants, ofereix una exposició i un audiovisual permanents.

 Comencem l'itinerari seguint les fites amb etiquetes de color taronja i el camí ens sorprèn amb un fort pendent. Seguim recte deixant a l'esquerra el camí senyalitzat del Montcau. En aquest tram, el camí és suau i sinuós, amb una vista de contrastos espectaculars que ens compensa l'esforç inicial. A l'esquerra del camí, les clapes d'arbusts del sec i pedregós turó del Montcau contrasten, a la dreta, amb els boscos espessos de la fondalada humida del Cellerot i de la carena del Roure del Palau. A la tardor, la diversitat de comunitats vegetals s'evidencia amb la varietat cromàtica del paisatge i és fàcil distingir-hi les groguenques rouredes caducifòlies dels verds alzinars perennes. Admirats pel paisatge, arribem al final del camí asfaltat i ens endinsem al coll d'Eres. El coll, ampli i ombrívol, invita a fer-hi un mos. La instal·lació d'uns contenidors ens allibera de les deixalles abans de prendre el camí que, girant a la dreta del monòlit, s'enfila pel bosc de la carena del Pagès. Deixem a mà esquerra els camins de la canal del Llor i del Montcau.

◆ El roure del Palau

Les obagues humides dels sots de les Teixonerres i de la Bota, al marge dret del camí, estan recobertes de roures que, remuntant els vessants, limiten amb l'alzinar de la carena. El magnífic roure del Palau, anomenat així per la seva majestuositat –gairebé 30 m d'alçada i 1,5 m de circumferència–, es troba a l'àrea de contacte de tots dos boscos.

 A mesura que avancem, l'alzinar que ens envolta és més frondós i origina un medi fresc i humit. Les plantes d'aquest bosc es disposen en tres nivells: les més baixes són

les herbes, les més altes són els arbres –principalment alzines– i, entremig, trobem els arbusts. Les plantes enfiladisses, com l'heura, entapissen el sòl i puguen pels troncs fins a lligar tot el conjunt. Les furgades dels marges del camí ens recorden que som als dominis del senglar, que remou el terra cercant glans i arrels. La variada fauna d'aquest bosc –guineus, genetes, fagines– és difícil de veure per la seva activitat crepuscular. Alguns ocells són més fàcils d'advertir: el vol sobtat d'un tudó o els cants del gaig i la merla.

◆◆ La carbonera

El terreny visiblement més fosc d'aquest indret ens indica que ens trobem al damunt d'una antiga plaça carbonera. L'aprofitament de la fusta d'alzina per a l'obtenció de carbó vegetal ha estat, fins fa ben poc, molt intensa al massís. L'activitat del carboneig era dura i complexa. Tallar i tragar branques i troncs, construir i encendre la pila i controlar la cocció eren les tasques fonamentals de les «colles» de carboners entre novembre i abril. El carbó obtingut es transportava en matxos i es venia als masos i les ciutats de la rodalia.

 Seguint el camí ample, arribem a un encreuament. El sender de l'esquerra mena, amb traç estret i confús, al ventós pla de les Pinasses i a la font Flàvia, on trobem, enmig d'un prat, una esplèndida pineda de pi roig amb exemplars de grans dimensions. La preferència d'aquest arbre pels climes de tendència continental més humits i freds ens fa dubtar del seu origen natural al massís i ens fa creure que hi hagi estat introduït per l'home. A l'extrem del replà, s'obre una àmplia panoràmica vers llevant. Als nostres peus, els escarpaments del massís es precipiten fins a la vall del riu Ripoll. Al marge del riu, s'hi assenten, al nord, la vila de Sant Llorenç Savall i, al sud, la de Castellar del Vallès, que s'obre vers la plana. En primer pla, masses de pins i alzines s'estenen entre els cingles de Gallifa i de Bertí. Al fons, tancant l'horitzó, el Montseny. Observem, al sud, el perfil de la Mola i, recordant el nostre objectiu, tornem a l'encreuament. Prenem ara el sender rocós que baixa bruscament. Cal anar amb prudència uns quants metres fins que el camí torna a planejar. A 300 metres trobem un nou encreuament. El camí de l'esquerra ens durà al cingle dels Òbits.

◆◆◆ Els Òbits

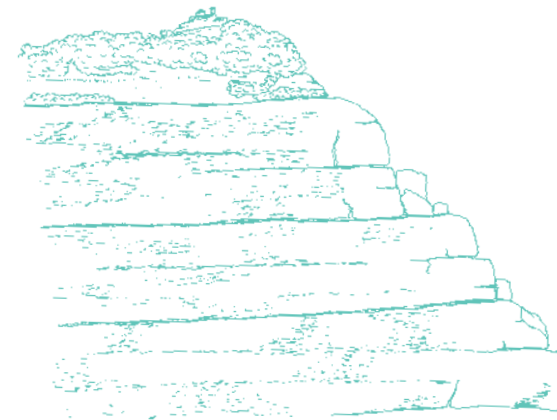
Les balmes del massís han estat secularment aprofitades per construir habitacles obrant tan sols el cantó obert de la roca. Aquestes edificacions, que permetien combinar les necessitats econòmiques amb la defensa, van proliferar força durant la turbulenta edat mitjana. Les balmes obrades dels Òbits pertanyen a un mas de dues estances amb dos pisos. El primer pis es destinava al corral i el segon, a l'habitatge. Dels camps de conreu, arrapats als diminuts replans del relleu, només en resten algunes feixes al costat del camí. L'avanç dels boscos, després de l'abandonament dels conreus, amaga aquestes estructures agrícoles i es fa difícil d'imaginar que tot el massís havia estat esquitxat de camps. Observant el conjunt, en deduïm la vida dura i austera dels seus habitants. Les balmes obrades són un dels elements més destacats del patrimoni cultural del massís, que cal conservar entre tots.

 Retornem al camí principal i seguim recte deixant a mà dreta els camins de la canal del Bosc i del Pi Tort. L'alzinar que ara ens acompanya, amb alzines escanyolides i sotabosc pobre, no s'ha recuperat encara de la intensa explotació d'altres temps. Passem pel costat d'una feixa i, pocs metres després, sortim inesperadament del bosc i comencem a transitar pel damunt de la cinglera de Sescorts. Una panoràmica es destapa davant nostre amb un primer pla de la Mola amb el monestir vestint el cim. A l'altra banda, l'Obac s'enfila, de nord a sud, superant els 900 metres d'alçada als turons de la Pola, del Castellsapera i de la Carlina. Enfonsada sis-cents metres, i separant les dues serres, la riera de les Arenes segueix el seu descens, ara més mandrós, cap al Vallès.

◆◆◆◆ La Mola

Des d'aquest indret és senzill entendre el topònim d'aquest cim. Mola, en termes de relleu, significa «turó escarpat acabat en planell». En el nostre cas podem reconèixer fins a tres moles esglaonades per la combinació de cingleres i planells. Aquest tipus de relleu, molt característic a Sant Llorenç, es produeix per la presència de roques de duresa desigual que es disposen en capes horitzontals alternades, és a dir, una capa de roca dura se superposa a una capa de roca tova i així successivament. L'erosió, desgast de les roques al llarg del temps produït principalment per l'aigua, actua més fàcilment en les capes toves formant planells i deixant sense base l'extrem de la capa dura del damunt. Aleshores, aquesta no pot sostenir el pes de l'extrem descalçat i es fractura formant cingleres. Com podem observar, els blocs tallats es precipiten a la base de la cinglera.

 Seguint la cinglera, fem una giragonsa a l'esquerra. Cal anar amb compte pel rocam inclinat per on transcorre el camí. Després de superar un tram estret de fort pendent i de rocam esberlat, arribem al morral del Drac, situat enmig

d'un coll on conflueixen quatre camins. El camí de l'esquerra mena a l'ermida de Santa Agnès (10 minuts) i el de la dreta davalla a Can Pobla, seguint un altre dels itineraris del parc, senyalitzat amb el color groc. El nostre itinerari segueix tot recte.

◆◆◆◆◆ El morral del Drac

El morral del Drac és un bon exemple de monòlit, una de les formes més peculiars del relleu d'aquest massís. Les figures capricioses que l'erosió ha modelat en aquestes masses rocoses són origen d'un gran nombre de topònims: el Cavall Bernat, el Paller de Tot l'Any o la Castellassa. El morral del Drac deu el seu topònim a una llegenda que explica com els moros van portar un drac a Sant Llorenç, que tenia horroritzada tota la comarca. Després de doblegar tots els cavallers que s'hi enfrontaren, el comte de Barcelona el va ferir de mort en aquest monòlit.

 Marxem del coll. A pocs metres deixem el camí planer i, seguint les fites, pugem en diagonal pel rocam. Fem mitja volta a mà esquerra per seguir l'ascens per una canal estreta i ombrívola. Sortim d'aquesta i, després de creuar un prat, veiem el monestir dalt del cim de la Mola, punt final de l'itinerari.

◆◆◆◆◆ El monestir

El monestir, d'estil romànic, es distingeix per la seva austeritat arquitectònica. Consagrat a sant Llorenç al s. XI, presenta una senzilla estructura de tres naus amb absis i un creuer amb cimbori al centre. Dels pocs elements ornamentals cal destacar els relleus de franges i arcs cecs que decoren les façanes dels absis. El conjunt de l'edifici està erigit amb pedra tosca extreta de la mateixa muntanya.